

Klasa: 351-01/08-03/01

Urbroj: 50301-05/05-12-5

Zagreb, 20. rujna 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o potvrđivanju Protokola o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Mihaela Zmajlovića, ministra zaštite okoliša i prirode, Hrvoja Doku, zamjenika ministra zaštite okoliša i prirode, te Marija Obrdalja, pomoćnika ministra zaštite okoliša i prirode.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA
O INTEGRALNOM UPRAVLJANJU OBALNIM PODRUČJEM
SREDOZEMLJA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, rujan 2012.

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA O INTEGRALNOM UPRAVLJANJU OBALNIM PODRUČJEM SREDOZEMLJA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Protokola o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja sadržana je u članku 140. stavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

Mediterranski akcijski plan Programa Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEP/MAP) osnovan je 1975. godine, radi zajedničkog djelovanja na zaštiti Sredozemnog mora od onečišćavanja. Pravni okvir za djelovanje Mediteranskog akcijskog plana je Konvencija o zaštiti od onečišćenja Sredozemnog mora iz 1976., (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 12/93), koja je 1995. godine izmijenjena, te je dobila novi naziv: Konvencija o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja, (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 17/98).

Konvencija o zaštiti morskog okoliša i obalnoga područja Sredozemlja, koju je Hrvatski sabor potvrdio i koja se skraćeno naziva Barcelonska konvencija ima sedam pratećih protokola, a Protokol o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja (u daljnjem tekstu: Protokol), jedan je od njih.

Predstavnik Vlade Republike Hrvatske potpisao je 21. siječnja 2008. godine u Madridu, Kraljevina Španjolska, navedeni Protokol.

Protokol predstavlja implementaciju članka 4. stavka 3. (e) Barcelonske konvencije kojom je propisano da će „u cilju zaštite okoliša i pridonošenja održivom razvoju Sredozemlja, ugovorne stranke preuzeti obvezu promicanja cjelovitoga upravljanja obalnim područjima, uzimajući u obzir zaštitu područja od ekološke i krajobrazne važnosti, kao i razborito korištenje prirodnih bogatstava“, te implementaciju stavka 5. istoga članka kojim je određeno da će „ugovorne stranke surađivati na uobličavanju i usvajanju Protokola, propisujući dogovorene mjere, postupke i standarde za provedbu Konvencije“.

Stupanjem na snagu Protokola znatnije bi se doprinijelo integralnom upravljanju obalnim područjem Jadranskog mora, budući da je isti prvi međunarodnopravni instrument kojim se uvodi obveza integralnog upravljanja obalnim područjem uzimajući u obzir prostorno planiranje, zaštitu okoliša i prirode, zaštitu kulturne baštine, održivu poljoprivredu, ribarstvo, turizam te ostale gospodarske djelatnosti u obalnom području.

U Republici Hrvatskoj, čitav je niz obveza koje proizlaze iz odredaba toga Protokola već ugrađen u postojeći pravni sustav, odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine, br. 76/2007, 38/2009, 55/2011, 90/2011, 50/2012 i 55/2012), Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 110/2007), Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, broj 130/2011), Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 70/2005, 139/2008 i 57/2011), Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 69/1999, 151/2003, 157/2003, 87/2009, 88/2010, 61/2011 i 25/2012), Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine, br. 172/2003, 144/2010, 37/2011 i 77/2011), Zakona o izvlaštenju (Narodne novine, br. 9/1994, 35/1994, 112/2000, 114/2001, 79/2006, 45/2011 i 34/2012), Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine, br. 152/2008, 25/2009, 153/2009, 21/2010, 39/2011 i 63/2011), Zakona o šumama (Narodne novine, br. 140/2005, 82/2006, 129/2008, 80/2010, 124/2010 i 25/2012), Zakona o vodama (Narodne novine, br. 153/2009 i 130/2011), Zakona o morskom ribarstvu (Narodne novine, br. 56/2010, 127/2010 i 55/2011), Zakona o otocima (Narodne novine, br. 34/1999, 149/1999, 32/2002 i 33/2006), Zakona o fondu zaštite okoliša i energetske učinkovitosti (Narodne novine, broj 107/2003), Zakona o zaštiti i spašavanju (Narodne novine, br. 174/2004, 79/2007, 38/2009 i 127/2010), Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine, br. 158/2003, 100/2004, 141/2006 i 38/2009), te Pomorskim zakonikom (Narodne novine, br. 181/2004, 76/2007, 146/2008 i 61/2011) pa će stupanje na snagu predmetnog Protokola doprinijeti daljnjem razvoju sustava integralnog upravljanja obalnim područjem u Republici Hrvatskoj u dijelu koji nije pokriven odredbama navedenih propisa.

Cilj Protokola je uspostava zajedničkog okvira za integralno upravljanje obalnim područjem Sredozemlja.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Ovim Zakonom potvrđuje se Protokol o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja kako bi njegove odredbe u smislu članka 141. Ustava Republike Hrvatske postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

U skladu s Barcelonskom konvencijom te njenim protokolima, stranke su dužne uspostaviti zajednički okvir za integralno upravljanje obalnim područjem Sredozemlja i poduzeti nužne mjere u svrhu jačanja regionalne suradnje u tu svrhu pa, u tom smislu, ovaj Zakon predstavlja doprinos ostvarenju tog cilja.

Protokol uređuje sljedeća pitanja:

- Zemljopisno područje primjene Protokola
 Odredbama članka 3. stavka 1. Protokola propisano je da je zemljopisno područje njegove primjene određeno granicom obalnog područja u smjeru mora, koju čini vanjska granica teritorijalnog mora stranaka i granicom obalnog područja u smjeru kopna, koja je granica nadležnih obalnih jedinica kako su ih odredile stranke. Odredbama pak stavka 2. istoga članka je propisano da će stranka, ako u granicama svog suvereniteta, ustanovi granice različite od onih predviđenih, u trenutku polaganja isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu Protokolu, ili u bilo kojem kasnijem trenutku, priopćiti depozitaru izjavu u slučaju kada je granica prema moru bliža obali od vanjske granice teritorijalnog mora te granica prema kopnu

drukčija, bilo veća bilo manja, od teritorijalnih granica obalnih upravnih jedinica, kako bi se primijenio, uz ostalo, ekosustavni pristup, gospodarski i socijalni kriteriji, kako bi se uvažile specifične potrebe otoka vezane uz njihova geomorfološka obilježja, te kako bi se uzeli u obzir negativni učinci klimatskih promjena.

- Ciljevi integralnog upravljanja obalnim područjem
- Opća načela integralnog upravljanja obalnim područjem
- Koordinacija
- Zaštita i održivo korištenje obalnog područja.

Odredbom članka 8. stavka 2. podstavka (a) Protokola određeno je da će stranke u svrhu održivog korištenja i upravljanja obalnim područjima, odrediti u obalnim zonama mjereći od najviše crte mora zimi, kopneni pojas u kojem gradnja nije dozvoljena. Širina ove zone ne smije biti manja od 100 metara. Države mogu prema odredbama članka 8. stavka 2. podstavka (b) Protokola prilagoditi navedenu mjeru tj. primjenjivati iznimke u odnosu na zabranu gradnje od 100 metara za projekte od javnog interesa te u područjima s posebnim geografskim i drugim ograničenjima, a posebno u odnosu na gustoću stanovništva ili društvene potrebe, gdje su individualna izgradnja, urbanizacija ili razvitak regulirani nacionalnim pravnim instrumentima.

- Zaštita specifičnih obalnih ekosustava, obalnih krajobraza, otoka, kulturne baštine
- Participacija dionika u fazi formuliranja i provedbe strategija, planova i programa zaštite obala i mora
- Podizanje svijesti, obuka, obrazovanje i istraživanje,
- Praćenje i opservacijski mehanizmi i mreže
- Izrada nacionalne strategije integralnog upravljanja obalnim područjem i obalnih provedbenih planova i programa
- Procjena okoliša
- Zemljišna politika
- Gospodarski, financijski i fiskalni instrumenti
- Formuliranje politika za sprječavanje i smanjenje štetnih posljedica prirodnih katastrofa
- Smanjenje negativnih učinaka prirodnih katastrofa
- Usvajanje mjera za pravovremenu reakciju na posljedice prirodnih katastrofa
- Obuka i istraživanje, znanstvena i tehnička pomoć, razmjena informacija i djelatnosti od zajedničkog interesa, prekogranična suradnja, procjena prekograničnog utjecaja na okoliš.

Zakon o potvrđivanju Protokola sadrži Izjavu kojom se određuje zemljopisno područje primjene za Republiku Hrvatsku, a koju će Republika Hrvatska prilikom polaganja isprave o ratifikaciji, priopćiti depozitaru. Zemljopisno područje bit će određeno na način da je granica obalnog područja u smjeru mora vanjska granica teritorijalnog mora Republike Hrvatske, dok granicu obalnog područja u smjeru kopna čini granica obalnih jedinica lokalne samouprave i jedinica lokalne samouprave čiji dio teritorija zahvaća kopneni dio zaštićenog obalnog područja od 1000 m. Pri tome Republika Hrvatska pridržava pravo posebnog režima uređenja prostora u pojasu koji obuhvaća sve otoke, pojas kopna u širini 1000 m od obalne crte i pojas mora u širini od 300 m od obalne crte.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Stranke Protokola nemaju financijskih obveza u smislu članarine. Za provedbu Protokola ne predviđaju se posebni izravni troškovi, a poslove provedbe Zakona obavljat će u okviru propisanog djelokruga Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Ministarstvo kulture, Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, te Ministarstvo poljoprivrede.

V. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje Zakona o potvrđivanju Protokola o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima. Imajući u vidu značaj ovog međunarodnog ugovora u pogledu zaštite obalnog područja Jadranskog mora, odnosno okoliša u cjelini, cijeni se da postoji interes da Republika Hrvatska što skorije okonča svoj unutarnji pravni postupak, kako bi se stvorile pretpostavke da Protokol, u skladu sa svojim odredbama, stupi na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već sklopljenim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka ne može mijenjati ili dopunjavati tekst međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj Prijedlog zakona raspraviti i prihvatiti po hitnom postupku, objedinjavajući prvo i drugo čitanje.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA O INTEGRALNOM UPRAVLJANJU OBALNIM PODRUČJEM SREDOZEMLJA

Članak 1.

Potvrđuje se Protokol o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja, koji je sastavljen i kojeg je Republika Hrvatska potpisala u Madridu, Kraljevina Španjolska, 21. siječnja 2008. godine, u izvorniku na arapskom, engleskom, francuskom i španjolskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Protokola iz članka 1. ovoga Zakona, u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik glasi:

PROTOKOL O INTEGRALNOM UPRAVLJANJU OBALNIM PODRUČJEM SREDOZEMLJA

Ugovorne stranke ovog Protokola,

kao stranke Konvencije o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja usvojene u Barceloni 16. veljače 1976. i izmijenjene 10. lipnja 1995.,

želeći primijeniti obveze iz članka 4. stavka 3. (e) i 5. navedene Konvencije,

uzimajući u obzir da je obalno područje Sredozemlja zajednička prirodna i kulturna baština naroda Sredozemlja te da bi ga trebalo očuvati i razborito koristiti na korist sadašnjih i budućih naraštaja,

zabrinute zbog povećanja antropogenog pritiska na obalna područja Sredozemlja koji prijete njihovoj krhkoj ravnoteži te želeći zaustaviti i preokrenuti proces narušavanja obale, te značajno smanjiti gubitak biološke raznolikosti obalnih ekosustava,

zabrinute zbog rizika koji prijete obalnim područjima uslijed klimatskih promjena koje mogu rezultirati, među ostalim, porastom razine mora, te *svjesne* potrebe da usvoje održive mjere za smanjenje negativnih utjecaja prirodnih pojava,

uvjerene da planiranje i upravljanje obalnim područjima kao nenadomjestivim ekološkim, gospodarskim i društvenim resursom u cilju njihova očuvanja i održivog razvoja zahtijeva poseban integralni pristup na razini sredozemnog bazena kao cjeline i njegovih obalnih država, uzimajući u obzir njihovu raznolikost, a posebno specifične potrebe otoka vezane uz njihova geomorfološka obilježja,

uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora sastavljenu 10. prosinca 1982. u Montego Bay, Konvenciju o močvarnim staništima od međunarodnog značenja, posebno staništa vodenih ptica, sastavljenu 2. veljače 1971. u Ramsaru te Konvenciju o biološkoj raznolikosti sastavljenu 5. lipnja 1992. u Rio de Janeiru, a kojih su mnoge sredozemne obalne države i Europska zajednica stranke,

posebno zainteresirane da djeluju putem suradnje na izradi odgovarajućih i integralnih planova za upravljanje obalnim područjem temeljem članka 4. stavka 1.(e) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime sastavljene 9. svibnja 1992. u New Yorku,

koristeći iskustvo stečeno integralnim upravljanjem obalnim područjima te rad različitih organizacija, uključujući i europske institucije,

temeljeći se na preporukama i radu Mediteranske komisije za održivi razvitak i preporukama sa sastanaka ugovornih stranaka održanih u Tunisu 1997., Monaku 2001., Kataniji 2003. i Portorožu 2005., te Mediteranskoj strategiji održivog razvitka usvojenoj u Portorožu 2005.,

odlučne da ojačaju napore obalnih država, na razini Sredozemlja, u osiguravanju integralnog upravljanja obalnim područjem,

odlučne poticati nacionalne, regionalne i lokalne inicijative putem koordiniranih promidžbenih djelovanja, suradnje i partnerstva s različitim zainteresiranim subjektima imajući u vidu promicanje učinkovitog upravljanja u svrhu integralnog upravljanja obalnim područjem,

želeći osigurati postizanje usklađenosti integralnog upravljanja obalnim područjem u primjeni Konvencije i pripadajućih protokola,

sporazumjele su se kako slijedi:

I. DIO OPĆE ODREDBE

Članak 1. OPĆE OBVEZE

U skladu s Konvencijom o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja te njenim protokolima, stranke će uspostaviti zajednički okvir za integralno upravljanje obalnim područjem Sredozemlja i poduzet će nužne mjere u svrhu jačanja regionalne suradnje.

Članak 2. DEFINICIJE

Za potrebe ovog Protokola:

- (a) „Stranke“ znači ugovorne stranke ovog Protokola.
- (b) „Konvencija“ znači Konvenciju o zaštiti morskog okoliša i obalnog područja Sredozemlja, sastavljenu 16. veljače 1976. u Barceloni kako je izmjenjena 10. lipnja 1995.
- (c) „Organizacija“ znači organizaciju navedenu u članku 17. Konvencije.
- (d) „Centar“ znači Regionalni akcijski centar Programa prioritarnih aktivnosti.
- (e) „Obalno područje“ znači geomorfološko područje s obje strane obale u kojem se međusobno djelovanje između pomorskih i kopnenih dijelova odvija u obliku složenih ekoloških sustava i sustava resursa koje čine biotske i abiotske komponente koje koegzistiraju i u međusobnom su djelovanju s ljudskim zajednicama i relevantnim društveno-gospodarskim aktivnostima.
- (f) „Integralno upravljanje obalnim područjem“ znači dinamički proces održivog upravljanja i korištenja obalnih područja, uzimajući istovremeno u obzir krhkost obalnih ekosustava i krajobraza, raznolikost aktivnosti i korištenja, njihovo međusobno djelovanje, pomorsku usmjerenost određenih aktivnosti i korištenja te njihov utjecaj na morske i kopnene dijelove.

Članak 3.
ZEMLJOPISNO PODRUČJE

1. Područje na koje se Protokol primjenjuje je područje Sredozemnog mora, kako je određeno člankom 1. Konvencije. Područje je također određeno sljedećim:
  - (a) granicom obalnog područja u smjeru mora, koja je vanjska granica teritorijalnog mora stranaka; i
  - (b) granicom obalnog područja u smjeru kopna, koja je granica nadležnih obalnih jedinica kako su ih odredile stranke.
2. Ako, u granicama svog suvereniteta, stranka ustanovi granice različite od onih predviđenih u stavku 1. ovoga članka, ona će u trenutku polaganja isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu ovom Protokolu, ili u bilo kojem kasnijem trenutku, dostaviti depozitaru izjavu, ukoliko je:
  - (a) granica u smjeru mora bliža od vanjske granice teritorijalnog mora;
  - (b) granica u smjeru kopna različita, bilo veća ili manja, od granica područja obalnih jedinica, kako su gore određene, kako bi se, među ostalim, primijenio ekosustavni pristup i gospodarski i socijalni kriteriji te uzele u obzir posebne potrebe otoka u vezi s geomorfološkim obilježjima i vodilo računa o negativnim učincima promjene klime.
3. Svaka stranka usvojiti će ili promicati na odgovarajućoj institucionalnoj razini primjerene radnje u svrhu obavješćivanja stanovništva i svakog drugog relevantnog subjekta na zemljopisnom području primjene ovog Protokola.

Članak 4.
OČUVANJE PRAVA

1. Ništa u ovom Protokolu, niti u bilo kojem aktu usvojenom na temelju ovoga Protokola, neće utjecati na prava, sadašnje i buduće zahtjeve ili pravna gledišta bilo koje stranke u odnosu na pravo mora, osobito na prirodu i raspon morskih područja, razgraničenje morskih područja među državama čije obale leže sučelice ili međusobno graniče, pravo i načine prolaza kroz tjesnace koji se koriste u međunarodnoj plovidbi i pravo neškodljivog prolaska teritorijalnim morima, kao ni na prirodu i opseg jurisdikcije obalne države, države zastave i države luke.
2. Niti jedna radnja ili djelatnost poduzeta na temelju ovoga Protokola neće tvoriti temelj za zahtjev, prigovor na, niti osporavanje bilo kojega zahtjeva glede nacionalne suverenosti ili jurisdikcije.
3. Odredbe ovog Protokola neće utjecati na strože odredbe kojima se poštuje zaštita i upravljanje obalnim područjem sadržane u drugim postojećim ili budućim nacionalnim ili međunarodnim instrumentima ili programima.

4. Ništa u ovom Protokolu neće utjecati na aktivnosti i sredstva nacionalne sigurnosti i obrane; međutim svaka stranka suglasna je da se ovakve aktivnosti i sredstva trebaju provoditi ili uspostaviti, u mjeri u kojoj je to razumno i izvedivo, na način sukladan s ovim Protokolom.

Članak 5.

CILJEVI INTEGRALNOG UPRAVLJANJA OBALNIM PODRUČJEM

Ciljevi integralnog upravljanja obalnim područjem jesu:

- (a) omogućavanje, putem racionalnog planiranja aktivnosti, održivog razvitka obalnih područja osiguravanjem da su okoliš i krajobraz uzeti u obzir u suglasju s gospodarskim, socijalnim i kulturnim razvitkom;
- (b) očuvanje obalnih područja na korist sadašnjih i budućih naraštaja;
- (c) osiguravanje održivog korištenja prirodnih resursa, posebice u odnosu na korištenje voda;
- (d) osiguravanje očuvanja cjelovitosti obalnih ekosustava, krajobraza i geomorfologije;
- (e) sprječavanje i/ili smanjivanje učinaka prirodnih rizika i posebno promjene klime koji mogu biti izazvani prirodnim djelovanjem ili ljudskim djelatnostima;
- (f) postizanje usklađenosti između javnih i privatnih inicijativa i svih odluka javnih vlasti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, a koje utječu na korištenje obalnog područja.

Članak 6.

OPĆA NAČELA INTEGRALNOG UPRAVLJANJA OBALNIM PODRUČJEM

U provedbi ovog Protokola, stranke će se voditi sljedećim načelima integralnog upravljanja obalnim područjem:

- (a) Posebno će se uzimati u obzir biološko bogatstvo i prirodna dinamika te funkcioniranje područja pod režimom plime i oseke kao i komplementarna i međuzavisna priroda morskog dijela i kopnenog dijela koji čine jedinstvenu cjelinu.
- (b) Bit će uzeti u obzir na integralan način svi elementi koji se odnose na hidrološke, geomorfološke, klimatske, ekološke, društveno-gospodarske i kulturološke sustave kako ne bi premašili prihvatne kapacitete obalnog područja i kako bi se spriječili negativni učinci prirodnih nepogoda i razvitka.
- (c) Ekosustavni pristup obalnom planiranju i upravljanju primjenjivat će se kako bi se osigurao održivi razvitak obalnih područja.

- (d) Osigurati će se odgovarajuće upravljanje koje omogućava primjereno i pravovremeno sudjelovanje u transparentnom postupku odlučivanja lokalnog stanovništva i za obalna područja zainteresiranih dionika civilnog društva.
- (e) Zahtijevat će se međusektorska organizirana institucionalna koordinacija raznih upravnih službi i regionalnih i lokalnih vlasti nadležnih za obalna područja.
- (f) Zahtijevat će se izrada strategija korištenja zemljišta, planova i programa koji se odnose na urbanistički razvoj i društveno-gospodarske aktivnosti kao i ostalih relevantnih sektorskih politika.
- (g) Uzet će se u obzir mnogostrukost i različitost aktivnosti u obalnim područjima a prvenstvo će se dati, gdje je nužno, javnim službama i aktivnostima koje, s obzirom na korištenje i položaj, zahtijevaju neposrednu blizinu mora.
- (h) Treba uravnotežiti raspodjelu korištenja u cijelom obalnom području i treba izbjegavati nepotrebnu koncentraciju i nekontrolirano širenje urbanih područja.
- (i) Treba provesti prethodne procjene rizika povezanih s različitim ljudskim djelatnostima i infrastrukturom kako bi se spriječio i umanjio njihov negativni učinak na obalna područja.
- (j) Treba spriječiti nastanak štete na obalnom okolišu, a kad se šteta dogodi, treba primjereno uspostaviti prethodno stanje.

Članak 7. KOORDINACIJA

1. Za potrebe integralnog upravljanja obalnim područjem, stranke će:
  - (a) osigurati institucionalnu koordinaciju, kada je nužno putem odgovarajućih tijela ili mehanizama, da bi se izbjegli sektorski pristupi i omogućili sveobuhvatni pristupi;
  - (b) organizirati primjerenu koordinaciju između različitih tijela nadležnih za morski i kopneni dio obalnih područja u raznim upravnim službama, na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini;
  - (c) organizirati tijesnu koordinaciju između nacionalnih vlasti te lokalnih i regionalnih tijela u području obalnih strategija, planova i programa kao i u vezi različitih dozvola za djelatnosti, a koju je moguće postići putem zajedničkih konzultativnih tijela ili postupaka zajedničkog odlučivanja.
2. Nadležne nacionalne, regionalne i lokalne vlasti obalnog područja će, u mjeri u kojoj je to provedivo, zajednički raditi na jačanju usklađenosti i učinkovitosti utvrđenih obalnih strategija, planova i programa.

II. DIO

ELEMENTI INTEGRALNOG UPRAVLJANJA OBALNIM PODRUČJEM

Članak 8. ZAŠTITA I ODRŽIVO KORIŠTENJE OBALNOG PODRUČJA

1. U skladu s ciljevima i načelima određenim u člancima 5. i 6. ovog Protokola, stranke će nastojati osigurati održivo korištenje i upravljanje obalnim područjima u cilju očuvanja cjelovitosti obalnih prirodnih staništa, krajobraza, prirodnih resursa i ekosustava, sukladno međunarodnim i regionalnim pravnim instrumentima.
2. U tu svrhu, stranke:
  - (a) U obalnim područjima određuju, mjereći od najviše crte mora zimi, pojas u kojem gradnja nije dozvoljena. Uzimajući, među ostalim, u obzir područja koja su izravno i negativno pogođena promjenom klime i prirodnim rizicima, ovaj pojas ne smije biti širine manje od 100 m, podložno odredbama podstavka (b) u nastavku. I nadalje će se primjenjivati strože nacionalne mjere koje određuju ovu širinu.
  - (b) Mogu prilagoditi, na način koji je usklađen s ciljevima i načelima ovog Protokola, gore navedene odredbe:
    - 1) za projekte od javnog interesa;
    - 2) u područjima koja imaju posebna geografska ili druga lokalna ograničenja, posebno vezano uz gustoću naseljenosti ili društvene potrebe, gdje su individualno stanovanje, urbanizacija ili razvoj osigurani nacionalnim pravnim instrumentima.
  - (c) Obavještavaju Organizaciju o njihovim nacionalnim pravnim instrumentima koji predviđaju gornje prilagodbe.
3. Stranke će također nastojati osigurati da njihovi nacionalni pravni instrumenti uključuju kriterije za održivo korištenje obalnog područja. Uzimajući u obzir posebne lokalne uvjete, navedeni kriteriji uključivat će, među ostalim, sljedeće:
  - (a) utvrđivanje i određivanje granica, izvan zaštićenih područja, otvorenih područja u kojima je ograničen ili, gdje je nužno, zabranjen urbanistički razvoj i druge aktivnosti;
  - (b) ograničavanje linearnog širenja urbanističkog razvoja i stvaranje nove prometne infrastrukture duž obale;
  - (c) osiguravanje da briga za okoliš bude uključena u pravila upravljanja i korištenja javnog pomorskog dobra;
  - (d) osiguravanje slobodnog pristupa javnosti moru i obali;
  - (e) ograničavanje ili, gdje je nužno, zabranu kretanja i parkiranja motornih vozila kao i kretanja i sidrenja plovila, u krhkim prirodnim područjima na kopnu ili na moru, uključujući plaže i dine.

Članak 9.
GOSPODARSKE DJELATNOSTI

1. U skladu s načelima i ciljevima određenim u člancima 5. i 6. ovog Protokola te uzimajući u obzir odnosne odredbe Barcelonske konvencije i njenih protokola, stranke će:
  - a) pridavati posebnu pažnju gospodarskim djelatnostima koje zahtijevaju neposrednu blizinu mora;
  - b) osigurati da razne gospodarske djelatnosti smanje na minimum korištenje prirodnih resursa; i uzeti u obzir potrebe budućih naraštaja;
  - c) osigurati uvažavanje integralnog gospodarenja vodnim resursima te gospodarenja otpadom na okolišu prihvatljiv način;
  - d) osigurati da se obalno i pomorsko gospodarstvo prilagodi krhkoj prirodi obalnih područja te da se morski resursi zaštite od onečišćenja;
  - e) odrediti pokazatelje razvoja gospodarskih djelatnosti u cilju osiguravanja održivog korištenja obalnih područja i smanjenja pritiska koji premašuju njihove prihvatne kapacitete;
  - f) promicati kodekse dobre prakse među javnim vlastima, gospodarskim subjektima i nevladinim udrugama.

2. Nadalje, u odnosu na sljedeće gospodarske aktivnosti, stranke su se sporazumjele:
  - (a) Poljoprivreda i industrija,

jamčiti visoku razinu zaštite okoliša na području i u izvođenju poljoprivrednih i industrijskih aktivnosti u cilju očuvanja obalnih ekosustava i krajobraza te sprječavanja onečišćenje mora, vode, zraka i tla;
  - (b) Ribarstvo,
    - (i) uzimati u obzir potrebu zaštite ribolovnih područja u razvojnim projektima;
    - (ii) osiguravati da je ribarenje u skladu s održivim korištenjem prirodnih morskih resursa;
  - (c) Akvakultura,
    - (i) uzimati u obzir potrebu zaštite akvakulturnih područja i područja uzgoja školjki u razvojnim projektima;
    - (ii) regulirati akvakulturu putem nadziranja korištenja unosa tvari i obrade otpada;
  - (d) Turizam, sportske i rekreacijske aktivnosti,
    - (i) poticati održivi obalni turizam koji će očuvati obalne ekosustave, prirodne resurse, kulturnu baštinu i krajobraze;
    - (ii) promicati specifične oblike obalnog turizma, uključivo kulturni, seoski i ekoturizam, poštujući tradiciju lokalnog stanovništva;

- (iii) regulirati ili, gdje je nužno, zabraniti održavanje raznih sportskih i rekreacijskih aktivnosti, uključujući rekreativno ribarstvo i vađenje školjki;
- (e) Iskorištavanje specifičnih prirodnih resursa,
  - (i) podvrgnuti iskapanje i vađenje minerala, uključujući korištenje morske vode u postrojenjima za desalinizaciju te vađenje kamena prethodnom ishođenju dozvole;
  - (ii) regulirati vađenje pijeska, uključujući s morskog dna i riječnih sedimenata, ili zabraniti ga gdje to može negativno utjecati na ravnotežu obalnih ekosustava;
  - (iii) pratiti obalne vodotoke i dinamična područja doticaja i miješanja slatke i morske vode, na koje može nepovoljno utjecati crpljenje podzemnih voda ili ispuštanje otpadnih voda u prirodni okoliš;
- (f) Infrastruktura, energetska postrojenja, luke te pomorske građevine i konstrukcija, podvrgnuti takvu infrastrukturu, postrojenja, građevine i konstrukcije izdavanju odobrenja kako bi se negativan učinak na obalne ekosustave, krajobrazu i geomorfologiju sveo na minimum ili, gdje je prikladno, kako bi se nadoknadio mjerama koje nisu financijske prirode;
- (g) Pomorske aktivnosti,

obavljati pomorske aktivnosti na način da se osigura očuvanje obalnih ekosustava u skladu s pravilima, standardima i postupcima relevantnih međunarodnih konvencija.

Članak 10.

SPECIFIČNI OBALNI EKOSUSTAVI

Stranke će poduzeti mjere u cilju zaštite obilježja određenih specifičnih obalnih ekosustava kako slijedi:

1. Močvare i ušća

Pored uspostave zaštićenih područja te u cilju sprječavanja nestanka močvara i ušća, stranke će:

- (a) uzeti u obzir nacionalne obalne strategije, planove i programe, te prilikom zdavanja dozvola, okolišnu, gospodarsku i društvenu funkciju močvara i ušća;
- (b) poduzeti nužne mjere u cilju uređenja ili, gdje je nužno, zabrane svake aktivnosti koja bi mogla štetno utjecati na močvare i ušća;
- (c) poduzeti, u mogućoj mjeri, obnavljanje propalih obalnih močvara u cilju ponovnog aktiviranja njihove pozitivne uloge u obalnim okolišnim procesima.

2. Morska staništa

Stranke će, prepoznajući potrebu zaštite morskih područja na kojima se nalaze staništa i vrste visoke vrijednosti očuvanja, neovisno o njihovoj klasifikaciji kao zaštićena područja:

- (a) usvojiti mjere u cilju osiguravanja zaštite i očuvanje, kroz zakonodavstvo, upravljanje i planiranje, morskih i obalnih područja, posebice onih na kojima se nalaze staništa i vrste visoke vrijednosti očuvanja;
- (b) obvezati se na promicanje regionalne i međunarodne suradnje za provedbu zajedničkih programa za zaštitu morskih staništa.

3. Obalne šume i šumarci

Stranke će usvojiti mjere usmjerene očuvanju i razvoju obalnih šuma i šumaraka smještenih, napose, izvan posebno zaštićenih područja.

4. Dine

Stranke se obvezuju očuvati, i gdje je moguće, sanirati na održivi način pjeskovite brežuljke i ravni.

Članak 11.

OBALNI KRAJOBRAZI

1. Stranke će, priznavajući posebne estetske, prirodne i kulturne vrijednosti obalnih krajobraza, neovisno o njihovoj klasifikaciji kao zaštićena područja, usvojiti mjere da bi osigurale zaštitu obalnih krajobraza kroz zakonodavstvo, planiranje i upravljanje.

2. Stranke se obvezuju da će promicati regionalnu i međunarodnu suradnju na području krajobrazne zaštite te posebno provedbu, gdje je primjereno, zajedničkog djelovanja za prekogranične obalne krajobraze.

Članak 12.

OTOCI

Stranke se obvezuju da će za otoke, uključujući i male otoke, odrediti posebnu zaštitu te da će u tu svrhu:

- (a) u ovim područjima promicati okolišu prihvatljive aktivnosti te poduzimati posebne mjere u cilju osiguravanja sudjelovanja stanovništva u zaštiti obalnih ekosustava temeljenoj na njihovim lokalnim običajima i znanju;
- (b) u nacionalnim obalnim strategijama, planovima i programima te instrumentima upravljanja, posebno u područjima prometa, turizma, ribarenja, otpada i voda, uzimati u obzir specifična obilježja otočnog okoliša i nužnost osiguravanja međusobnog djelovanja između otoka.

Članak 13.
KULTURNA BAŠTINA

1. Stranke će usvojiti, pojedinačno ili kolektivno, sve primjerene mjere u cilju očuvanja i zaštite kulturne, a posebno arheološke i povijesne, baštine obalnih područja, uključujući podvodnu kulturnu baštinu, u skladu s primjenjivim nacionalnim i međunarodnim instrumentima.
2. Stranke će osigurati da se čuvanje *in situ* kulturne baštine obalnih područja smatra prvim izborom prije bilo kojeg zahvata usmjerenog na ovu baštinu.
3. Stranke će posebno osigurati da se elementi podvodne kulturne baštine obalnih područja koji su uklonjeni iz morskog okoliša očuvaju i njima upravlja na način koji osigurava njihovo dugoročno očuvanje, i da se njima ne trguje, da ih se ne prodaje, kupuje ili razmjenjuje kao komercijalnu robu.

Članak 14.
SUDJELOVANJE

1. U cilju osiguravanja učinkovitog vođenja kroz proces integralnog upravljanja obalnim područjima stranke će poduzeti nužne mjere kako bi osigurale primjereno uključivanje raznih dionika u faze formuliranja i provedbe obalnih i morskih strategija, planova i programa ili projekata kao i izdavanje raznih dozvola, uključujući sljedeće dionike:

- teritorijalne zajednice i javne subjekte na koje se to odnosi;
- gospodarske subjekte;
- nevladine udruge;
- društvene subjekte;
- zainteresiranu javnost.

Ovo sudjelovanje će uključivati, među ostalim, savjetodavna tijela, upite ili javnu raspravu i može se proširiti na partnerstva.

2. U cilju osiguravanja ovakvog sudjelovanja, stranke će davati informacije na primjeren, pravodoban i učinkovit način.
3. Postupci posredovanja ili mirenja i pravo pristupa upravnim ili sudbenim postupcima, trebali bi biti dostupni svakom dioniku koji osporava odluke, činjenja ili propuste, u skladu s odredbama o sudjelovanju koje stranke utvrde u pogledu planova, programa ili projekata u vezi s obalnim područjem.

Članak 15.
PODIZANJE SVIJEŠTI, OBUKA, OBRAZOVANJE I ISTRAŽIVANJE

1. Stranke se obvezuju na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini provoditi aktivnosti podizanja svijesti o integralnom upravljanju obalnim područjem te razvijati obrazovne programe, obuku i obrazovanje javnosti o ovoj temi.

2. Stranke će organizirati, izravno, mnogostrano ili dvostrano, ili uz pomoć Organizacije, Centra ili odnosne međunarodne organizacije, obrazovne programe, obuke i obrazovanje javnosti o integralnom upravljanju obalnim područjima u cilju osiguravanja njihovog održivog razvitka.

3. Stranke će osigurati interdisciplinarna znanstvena istraživanja o integralnom upravljanju obalnim područjem i o međudjelovanju aktivnosti i njihovih utjecaja na obalna područja. U tu svrhu stranke bi trebale uspostaviti ili poduprijeti specijalizirane istraživačke centre. Svrha ovih istraživanja je, napose, unaprijediti znanja o integralnom upravljanju obalnim područjem, pridonijeti informiranju javnosti i olakšati donošenje javnih i privatnih odluka.

III. DIO

INSTRUMENTI ZA INTEGRALNO UPRAVLJANJE OBALNIM PODRUČJEM

Članak 16.

MEHANIZMI I MREŽE ZA PRAĆENJE I PROMATRANJE

1. Stranke će koristiti i jačati postojeće prikladne mehanizme za praćenje i promatranje ili stvoriti nove, ako je nužno. Također će pripremiti i redovno ažurirati nacionalne popise obalnih područja koji bi trebali obuhvatiti, u najvećoj mogućoj mjeri, podatke o resursima i djelatnostima kao i o institucijama, zakonodavstvu i planiranju koje može utjecati na obalna područja.

2. U cilju promicanja razmjene znanstvenih iskustava, podataka i dobre prakse stranke će sudjelovati, na primjerenom upravnom i znanstvenom razini, u mreži obalnog područja Sredozemlja surađujući s Organizacijom.

3. U cilju olakšavanja redovitog praćenja stanja i razvoja obalnih područja stranke će odrediti dogovoreni obrazac i postupak za prikupljanje prikladnih podataka u nacionalne popise.

4. Stranke će poduzeti sve nužno u cilju osiguravanja pristupa javnosti informacijama dobivenim kroz mehanizme i mreže za praćenje i promatranje.

Članak 17.

SREDOZEMNA STRATEGIJA INTEGRALNOG UPRAVLJANJA OBALNIM PODRUČJEM

Stranke se obvezuju surađivati na promicanju održivog razvitka i integralnog upravljanja obalnim područjima, uzimajući u obzir Sredozemnu strategiju održivog razvitka i nadopunjavati je ako je to nužno. U tu svrhu stranke će uz pomoć Centra odrediti zajednički regionalni okvir za integralno upravljanje obalnim područjem Sredozemlja koji će se primjenjivati putem primjerenih regionalnih planova djelovanja i drugih operativnih instrumenata, kao i kroz svoje nacionalne strategije.

Članak 18.

NACIONALNE OBALNE STRATEGIJE, PLANOVI I PROGRAMI

1. Svaka stranka će dalje jačati ili izrađivati nacionalnu strategiju integralnog upravljanja obalnim područjem i obalne provedbene planove i programe sukladno zajedničkom regionalnom okviru i u skladu s ciljevima i načelima integralnog upravljanja iz ovog Protokola, te će informirati Organizaciju o postojećem koordinacijskom mehanizmu za ovu strategiju.
2. Nacionalna strategija, temeljena na analizi postojećeg stanja, utvrdit će ciljeve, odrediti prioritete, uz navođenje razloga, odrediti obalne ekosustave kojima je potrebno upravljanje, kao i sve relevantne subjekte i procese, zatim nabrojiti mjere koje treba poduzeti i njihove troškove, kao i institucionalne instrumente i dostupna pravna i financijska sredstva te postaviti plan provedbe.
3. Obalni planovi i programi, koji mogu biti zasebni ili integrirani u ostale planove i programe, predviđet će usmjerenja nacionalne strategije i primijeniti je na primjerenj teritorijalnoj razini, određujući, među ostalim i gdje je prikladno, prihvatni kapacitet i uvjete za namjenu i korištenje odnosnih morskih i kopnenih dijelova obalnih područja.
4. Stranke će odrediti odgovarajuće pokazatelje kako bi procijenile učinkovitost strategija, planova i programa integralnog upravljanja obalnim područjem kao i napredak u provedbi Protokola.

Članak 19.

PROCJENA OKOLIŠA

1. Uzimajući u obzir krhkost obalnih područja, stranke će osigurati da proces i pripadajuće studije procjene utjecaja na okoliš javnih i privatnih projekata koji mogu imati značajan učinak na okoliš obalnih područja, a posebno na njihove ekosustave, uzimaju u obzir posebnu osjetljivost okoliša te međusobni odnos morskih i kopnenih dijelova obalnog područja.
2. U skladu s istim kriterijima stranke će izraditi, gdje je prikladno, stratešku procjenu utjecaja na okoliš planova i programa koji utječu na obalno područje.
3. Procjene okoliša trebale bi uzeti u obzir kumulativne utjecaje na obalna područja, pridajući potrebnu pažnju, među ostalim, njihovim prihvatnim kapacitetima.

Članak 20.

ZEMLJIŠNA POLITIKA

1. U cilju promicanja integralnog upravljanja obalnim područjem, smanjivanja gospodarskog pritiska, očuvanja otvorenih područja i omogućavanja pristupa javnosti moru i obali, stranke će usvojiti prikladne instrumente i mjere zemljišne politike, uključujući proces planiranja.

2. U tu svrhu, te u cilju osiguravanja održivog upravljanja javnim i privatnim zemljištem u obalnom području, stranke mogu, među ostalim, usvojiti mehanizme za stjecanje, ustupanje, doniranje ili prijenos zemljišta u javno dobro i uspostaviti služnost na nekretninama.

Članak 21.

GOSPODARSKI, FINACIJSKI I POREZNI INSTRUMENTI

Za provedbu nacionalnih obalnih strategija, planova i programa, stranke mogu poduzeti primjerene mjere kako bi usvojile relevantne gospodarske, financijske i/ili porezne instrumente namijenjene kao potpora lokalnim, regionalnim i nacionalnim inicijativama za integralno upravljanje obalnim područjima

IV. DIO RIZICI KOJI POGAĐAJU OBALNO PODRUČJE

Članak 22.

PRIRODNI RIZICI

U okviru nacionalnih strategija o integralnom upravljanju obalnim područjem, stranke će razvijati politike za sprječavanje prirodnih rizika. U tu svrhu izvršit će procjene osjetljivosti i prirodnih rizika obalnih područja te poduzeti mjere sprječavanja, ublažavanja i prilagodbe u svrhu reagiranja na posljedice prirodnih nepogoda, posebno promjene klime.

Članak 23.

OBALNA EROZIJA

1. U skladu s ciljevima i načelima navedenim u člancima 5. i 6. ovog Protokola, stranke se, u cilju što učinkovitijeg sprječavanja i ublažavanja negativnih učinaka obalne erozije, obvezuju usvojiti nužne mjere za održavanje ili obnavljanje prirodnih sposobnosti obale da se prilagođava promjenama, uključujući promjene izazvane podizanjem razine mora.

2. Stranke će, pri razmatranju novih aktivnosti i građevina smještenih u obalnom području uključujući pomorske građevine i obalne građevine za obranu, posebno uzeti u obzir negativne učinke na obalnu eroziju i neposredne i posredne troškove koji se mogu pojaviti. U odnosu na postojeće djelatnosti i građevine, stranke bi trebale usvojiti mjere za svođenje na minimum njihovih učinaka na obalnu eroziju.

3. Stranke će nastojati predvidjeti utjecaj obalne erozije kroz cjelovito upravljanje djelatnostima, uključujući usvajanje posebnih mjera za obalne sedimente i obalne radove.

4. Stranke se obvezuju izmjenjivati znanstvene podatke koji mogu unaprijediti znanja o stanju, razvoju i učincima obalne erozije.

*Članak 24.***ODGOVOR NA PRIRODNE NEPOGODE**

1. Stranke se obvezuju promicati međunarodnu suradnju kako bi odgovorile na prirodne nepogode te poduzeti sve potrebne mjere kako bi pravovremeno reagirale na njihove posljedice.
2. Stranke se obvezuju da će koordinirati korištenje opreme za otkrivanje, upozoravanje i priopćavanja koja im je na raspolaganju, koristeći postojeće mehanizme i inicijative, osigurati što je moguće brži prijenos hitnih informacija u vezi s velikim prirodnim nepogodama. Stranke će obavijestiti Organizaciju o tome koje su nacionalne vlasti nadležne za izdavanje i primanje ovih informacija u kontekstu relevantnih međunarodnih mehanizama.
3. Stranke se obvezuju promicati međusobnu suradnju i suradnju između nacionalnih, regionalnih i lokalnih vlasti, nevladinih udruga i ostalih nadležnih organizacija u cilju pružanja što hitnije osnove za humanitarnu pomoć kao odgovor na prirodne nepogode koje pogode obalna područja Sredozemlja.

V. DIO**MEĐUNARODNA SURADNJA***Članak 25.***OBUKA I ISTRAŽIVANJE**

1. Stranke se obvezuju izravno ili uz pomoć Organizacije ili nadležnih međunarodnih organizacija surađivati na obuci znanstvenog, tehničkog ili administrativnog osoblja na području integralnog upravljanja obalnim područjem, posebno u cilju:
  - (a) utvrđivanja i osnaživanja sposobnosti;
  - (b) razvijanja znanstvenog i tehničkog istraživanja;
  - (c) promicanja centara specijaliziranih za integralno upravljanje obalnim područjem;
  - (d) promicanja programa obuke za lokalne stručnjake.
2. Stranke se obvezuju izravno ili uz pomoć Organizacije ili nadležnih međunarodnih organizacija promicati znanstveno i tehničko istraživanje integralnog upravljanja obalnim područjem, posebno putem razmjene znanstvenih i tehničkih informacija te koordinacije njihovih programa istraživanja o temama od zajedničkog interesa.

*Članak 26.***ZNANSTVENA I TEHNIČKA POMOĆ**

U svrhe integralnog upravljanja obalnim područjem, stranke se obvezuju, izravno ili uz pomoć Organizacije ili nadležnih međunarodnih organizacija, surađivati na pružanju znanstvene i tehničke pomoći, uključujući pristup tehnologijama koje su povoljne za okoliš i njihovom prijenosu, te drugim mogućim oblicima pomoći strankama koje zatraže takvu pomoć.

Članak 27.

RAZMJENA INFORMACIJA I DJELATNOSTI OD ZAJEDNIČKOG INTERESA

1. Stranke se obavezuju izravno ili uz pomoć Organizacije ili nadležnih međunarodnih organizacija surađivati na razmjeni informacija o korištenju najboljih postupaka zaštite okoliša.
2. Uz podršku Organizacije stranke će posebno:
  - (a) definirati pokazatelje upravljanja obalnim područjem, uzimajući u obzir postojeće, te surađivati u korištenju takvih pokazatelja;
  - (b) uvesti i održavati ažurirane procjene korištenja i upravljanja obalnim područjima;
  - (c) provoditi djelatnosti od zajedničkog interesa, kao što su demonstracijski projekti za integralno upravljanje obalnim područjem.

Članak 28.

PREKOGRANIČNA SURADNJA

Stranke će nastojati, izravno ili uz pomoć Organizacije ili nadležnih međunarodnih organizacija, mnogostrano ili dvostrano, koordinirati, gdje je prikladno, njihove nacionalne obalne strategije, planove i programe koji se odnose na susjedna obalna područja. Nadležna domaća upravna tijela bit će uključena u toj koordinaciji.

Članak 29.

PROCJENA PREKOGRANIČNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ

1. U okviru ovog Protokola stranke će, prije izdavanja dozvola i davanja suglasnosti na planove, programe i zahvate koji mogu imati značajan negativni učinak na obalna područja ostalih stranaka, surađivati putem obavješćivanja, razmjene informacija i konzultacija u cilju procjene utjecaja na okoliš takvih planova, programa i zahvata, vodeći računa o članku 19. ovog Protoka i članku 4. stavak 3. (d) Konvencije.
2. U tu se svrhu stranke obavezuju surađivati pri izradi i usvajanju odgovarajućih smjernica za utvrđivanje postupaka obavješćivanja, razmjene informacija i konzultacija u svim fazama procesa.
3. Kada je to primjereno, stranke mogu usvojiti dvostrane ili mnogostrane sporazume u cilju učinkovite provedbe ovog članka.

VI. DIO INSTITUCIONALNE ODREDBE

Članak 30. **KONTAKT OSOBE**

Svaka stranka će imenovati kontakt osobu koja će služiti kao veza sa Centrom u pogledu tehničkih i znanstvenih aspekata provedbe ovog Protokola i širenja informacija na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Kontakt osobe periodički će se sastajati kako bi izvršavale funkcije predviđene ovim Protokolom.

Članak 31. **IZVJEŠĆA**

Stranke će podnositi redovitim sastancima ugovornih stranaka izvješća o provedbi ovog Protokola u obliku i vremenskim razmacima kako je određeno na sastancima, uključujući poduzete mjere, njihovu učinkovitost i probleme na koje se naišlo pri njihovoj provedbi.

Članak 32. **INSTITUCIONALNA KOORDINACIJA**

1. Organizacija je odgovorna za koordinaciju provedbe ovog Protokola. U tu svrhu dobit će podršku Centra kojem može povjeriti sljedeće zadaće:

- (a) pomaganje strankama da u skladu s člankom 17. definiraju zajednički regionalni okvir za integralno upravljanje obalnim područjem u Sredozemlju;
- (b) priprema redovitog izvješća o stanju i razvoju integralnog upravljanja obalnim područjem Sredozemnog mora u cilju olakšavanje provedbe Protokola;
- (c) razmjena informacija i provedba aktivnosti od zajedničkog interesa, u skladu s člankom 27.;
- (d) na zahtjev, pomaganje strankama:
  - da sudjeluju u mreži sredozemnih obalnih područja u skladu s člankom 16.,
  - da izrađuju i provode svoje nacionalne strategije integralnog upravljanja obalnim područjem u skladu s člankom 18.,
  - da surađuju u aktivnostima obuke i u znanstvenim i tehničkim istraživačkim programima u skladu s člankom 25.,
  - da koordiniraju, kada je primjereno, upravljanje prekograničnim obalnim područjima u skladu s člankom 28.;

(e) organiziranje sastanaka kontakt osoba u skladu s člankom 30.;

(f) provođenje bilo koje druge funkcije koju joj dodijele stranke.

2. Za potrebe provedbe ovog Protokola, stranke, Organizacija i Centar mogu zajednički uspostaviti suradnju s nevladinim organizacijama na aktivnostima koje su povezane s Protokolom.

Članak 33. SASTANCI STRANAKA

1. Redoviti će se sastanci stranaka ovog Protokola održavati prilikom redovitih sastanaka ugovornih stranaka Konvencije koji se održavaju u skladu s člankom 18. Konvencije. Stranke ovog Protokola mogu također održavati izvanredne sastanke u skladu s navedenim člankom.

2. Zadaće sastanaka stranaka ovog Protokola jesu:

- (a) nadzirati provedbu ovog Protokola;
- (b) osigurati da je provedba ovog Protokola u koordinaciji i sinergiji s drugim protokolima;
- (c) nadzirati rad Organizacije i Centra koji se odnosi na provedbu ovog Protokola i davati političke smjernice za aktivnosti Organizacije i Centra;
- (d) razmatrati učinkovitost mjera usvojenih za integralno upravljanje obalnim područjem, te potrebu za drugim mjerama, napose u obliku dodataka ili izmjena i dopuna ovog Protokola;
- (e) izrađivati preporuke strankama za mjere koje treba usvojiti za primjenu ovog Protokola;
- (f) ispitivati prijedloge sa sastanaka kontakt osoba u skladu s člankom 30. Protokola;
- (g) razmatrati izvješća stranaka i izraditi odgovarajuće preporuke u skladu s člankom 26. Konvencije;
- (h) ispitivati sve relevantne informacije koje Centar zaprimi;
- (i) prema potrebi ispitivati svako drugo pitanje koje je relevantno za Protokol.

VII. DIO **ZAVRŠNE ODREDBE**

Članak 34. ODNOS PREMA KONVENCIJI

1. Odredbe Konvencije koje se odnose na bilo koji protokol primjenjivat će se na ovaj Protokol.

2. Poslovnik i financijski propisi usvojeni temeljem članka 24. Konvencije primjenjivat će se na ovaj Protokol, osim ako se stranke ovog Protokola ne sporazume drukčije.

Članak 35.
ODNOSI S TREĆIM STRANAMA

1. Stranke će, kada je to primjereno, pozvati države koje nisu stranke ovog Protokola i međunarodne organizacije na suradnju u provedbi ovog Protokola.
2. Stranke se obvezuju usvojiti odgovarajuće mjere, u skladu s međunarodnim pravom, kako bi osigurale da se neće vršiti aktivnosti u suprotnosti s načelima i ciljevima ovog Protokola.

Članak 36.
POTPISIVANJE

Ovaj Protokol bit će otvoren za potpisivanje svim ugovornim strankama Konvencije, u Madridu, Španjolska, od 21. siječnja 2008. do 20. siječnja 2009.

Članak 37.
RATIFIKACIJA, PRIHVAT ILI ODOBRENJE

Ovaj Protokol podliježe ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju. Isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju polažu se pri Vladi Španjolske koja će obavljati dužnost depozitara.

Članak 38.
PRISTUP

Od 21. siječnja 2009. godine, ovaj Protokol bit će otvoren za pristup svim strankama Konvencije.

Članak 39.
STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Protokol stupa na snagu tridesetog dana (30) od polaganja najmanje šest (6) isprava o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu.

Članak 40.
VJERODOSTOJNI TEKSTOVI

Izvornik ovog Protokola, čiji su arapski, engleski, francuski i španjolski tekstovi jednako vjerodostojni, bit će položen kod depozitara.

U POTVRDU TOGA su niže navedeni potpisnici, propisno za to ovlašteni, potpisali ovaj Protokol.

SASTAVLJENO U MADRIDU, ŠPANJOLSKA, dvadeset prvog siječnja dvije tisuće i osme.

Za Republiku Albaniju
Nj.E. gđa Anila BITRI, v.r.
izvanredna i opunomoćena veleposlanica Republike Albanije u Kraljevini Španjolskoj

Za Alžirsku Narodnu Demokratsku Republiku
NJ.E. g. Mohammed HANECHÉ, v.r.
veleposlanik Alžirske Narodne Demokratske Republike u Kraljevini Španjolskoj

Za Bosnu i Hercegovinu
g. Reuf HADŽIBEGIĆ, v.r.
pomoćnik ministra, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa

Za Republiku Hrvatsku
NJ.E. g. Filip VUČAK, v.r.
veleposlanik Republike Hrvatske u Kraljevini Španjolskoj

Za Republiku Cipar
NJ.E. gđa Rea YIORDAMLI, v.r.
veleposlanica Republike Cipar u Kraljevini Španjolskoj

Za Arapsku Republiku Egipat

Za Francusku Republiku
Nj.E. g. Laurent STEFANINI, v.r.
veleposlanik delegiran za okoliš

Za Helensku Republiku
Nj.E. g. Georgios GABRIELIDES, v.r.
veleposlanik Helenske Republike u Kraljevini Španjolskoj

Za Državu Izrael
gđa Alona FISHER KAMM, v.r.
izaslanica ministra, Veleposlanstvo Izraela u Kraljevini Španjolskoj

Za Talijansku Republiku
Nj.E.g. Alfonso Pecoraro SCANIO, v.r.
ministar za okoliš

Za Libanonsku Republiku

Za Socijalističku Narodnu Libijsku Arapsku Džamahiriju

Za Republiku Malta

Nj.E. g. Gaetan NAUDI, v.r.

veleposlanik Republike Malta u Kraljevini Španjolskoj

Za Kneževinu Monako

g. Patrick VAN KLAVEREN, v.r.

savjetnik ministra, stalni predstavnik za znanstvena, okolišna i humanitarna međunarodna tijela

Za Crnu Goru

g. Vladimir Radulović, v.r.

politički direktor, Ministarstvo vanjskih poslova

Za Kraljevinu Maroko

M. Abdelhay ZEROUALI, v.r.

direktor za kontrolu i prevenciju rizika, Ministarstvo okoliša

Za Republiku Sloveniju

g. Mitja BRICELJ, v.r.

državni tajnik, Ministarstvo okoliša i prostornog uređenja

Za Kraljevinu Španjolsku

Nj.E. gđa Dona Cristina NARBONNA RUIZ, v.r.

ministrica za okoliš

Za Sirijsku Arapsku Republiku

Nj.E. g. Eng Imad HASSOUN, v.r.

zamjenik ministra, Ministarstvo okoliša

Za Republiku Tunis

Nj.E. g. Mohamed Ridha KECHRID, v.r.

izvanredni i opunomoćeni veleposlanik Republike Tunisa u Kraljevini Španjolskoj

Za Republiku Tursku

Za Europsku zajednicu

**PROTOCOL ON INTEGRATED COASTAL ZONE
MANAGEMENT IN THE MEDITERRANEAN**

The Contracting Parties to the present Protocol,

Being Parties to the Convention for the Protection of the Marine Environment and the Coastal Region of the Mediterranean, adopted at Barcelona on 16 February 1976, and amended on 10 June 1995,

Desirous of implementing the obligations set out in Article 4, paragraphs 3(e) and 5, of the said Convention,

Considering that the coastal zones of the Mediterranean Sea are the common natural and cultural heritage of the peoples of the Mediterranean and that they should be preserved and used judiciously for the benefit of present and future generations,

Concerned at the increase in anthropic pressure on the coastal zones of the Mediterranean Sea which is threatening their fragile nature and *desirous* of halting and reversing the process of coastal zone degradation and of significantly reducing the loss of biodiversity of coastal ecosystems,

Worried by the risks threatening coastal zones due to climate change, which is likely to result, *inter alia*, in a rise in sea level, and *aware* of the need to adopt sustainable measures to reduce the negative impact of natural phenomena,

Convinced that, as an irreplaceable ecological, economic and social resource, the planning and management of coastal zones with a view to their preservation and sustainable development requires a specific integrated approach at the level of the Mediterranean basin as a whole and of its coastal States, taking into account their diversity and in particular the specific needs of islands related to geomorphological characteristics.

Taking into account the United Nations Convention on the Law of the Sea, done at Montego Bay on 10 December 1982, the Convention on Wetlands of International Importance especially as Waterfowl Habitat, done at Ramsar on 2 February 1971, and the Convention on Biological Diversity, done at Rio de Janeiro on 5 June 1992, to which many Mediterranean coastal States and the European Community are Parties,

Concerned in particular to act in cooperation for the development of appropriate and integrated plans for coastal zone management pursuant to Article 4, paragraph 1(e), of the United Nations Framework Convention on Climate Change, done at New York on 9 May 1992,

Drawing on existing experience with integrated coastal zone management and the work of various organizations, including the European institutions,

Based upon the recommendations and work of the Mediterranean Commission on Sustainable Development and the recommendations of the Meetings of the Contracting Parties held in Tunis in 1997, Monaco in 2001, Catania in 2003, and Portoroz in 2005, and the Mediterranean Strategy for Sustainable Development adopted in Portoroz in 2005,

Resolved to strengthen at the Mediterranean level the efforts made by coastal States to ensure integrated coastal zone management,

Determined to stimulate national, regional and local initiatives through coordinated promotional action, cooperation and partnership with the various actors concerned with a view to promoting efficient governance for the purpose of integrated coastal zone management,

Desirous of ensuring that coherence is achieved with regard to integrated coastal zone management in the application of the Convention and its Protocols,

Have agreed as follows:

PART I GENERAL PROVISIONS

Article 1 GENERAL OBLIGATIONS

In conformity with the Convention for the Protection of the Marine Environment and the Coastal Region of the Mediterranean and its Protocols, the Parties shall establish a common framework for the integrated management of the Mediterranean coastal zone and shall take the necessary measures to strengthen regional co-operation for this purpose.

Article 2 DEFINITIONS

For the purposes of this Protocol:

- (a) “Parties” means the Contracting Parties to this Protocol.
- (b) “Convention” means the Convention for the Protection of the Marine Environment and the Coastal Region of the Mediterranean, done at Barcelona on 16 February 1976, as amended on 10 June 1995.
- (c) “Organization” means the body referred to in Article 17 of the Convention.
- (d) “Centre” means the Priority Actions Programme Regional Activity Centre.
- (e) “Coastal zone” means the geomorphologic area either side of the seashore in which the interaction between the marine and land parts occurs in the form of complex ecological and resource systems made up of biotic and abiotic components coexisting and interacting with human communities and relevant socio-economic activities.

- (f) “Integrated coastal zone management” means a dynamic process for the sustainable management and use of coastal zones, taking into account at the same time the fragility of coastal ecosystems and landscapes, the diversity of activities and uses, their interactions, the maritime orientation of certain activities and uses and their impact on both the marine and land parts.

Article 3
GEOGRAPHICAL COVERAGE

1. The area to which the Protocol applies shall be the Mediterranean Sea area as defined in Article 1 of the Convention. The area is also defined by:

- (a) the seaward limit of the coastal zone, which shall be the external limit of the territorial sea of Parties; and
- (b) the landward limit of the coastal zone, which shall be the limit of the competent coastal units as defined by the Parties.

2. If, within the limits of its sovereignty, a Party establishes limits different from those envisaged in paragraph 1 of this Article, it shall communicate a declaration to the Depositary at the time of the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval of, or accession to this Protocol, or at any other subsequent time, in so far as:

- (a) the seaward limit is less than the external limit of the territorial sea;
- (b) the landward limit is different, either more or less, from the limits of the territory of coastal units as defined above, in order to apply, *inter alia*, the ecosystem approach and economic and social criteria and to consider the specific needs of islands related to geomorphological characteristics and to take into account the negative effects of climate change.

3. Each Party shall adopt or promote at the appropriate institutional level adequate actions to inform populations and any relevant actor of the geographical coverage of the present Protocol.

Article 4
PRESERVATION OF RIGHTS

1. Nothing in this Protocol nor any act adopted on the basis of this Protocol shall prejudice the rights, the present and future claims or legal views of any Party relating to the Law of the Sea, in particular the nature and the extent of marine areas, the delimitation of marine areas between States with opposite or adjacent coasts, the right and modalities of passage through straits used for international navigation and the right of innocent passage in territorial seas, as well as the nature and extent of the jurisdiction of the coastal State, the flag State or the port State.

2. No act or activity undertaken on the basis of this Protocol shall constitute grounds for claiming, contending or disputing any claim to national sovereignty or jurisdiction.
3. The provisions of this Protocol shall be without prejudice to stricter provisions respecting the protection and management of the coastal zone contained in other existing or future national or international instruments or programmes.
4. Nothing in this Protocol shall prejudice national security and defence activities and facilities; however, each Party agrees that such activities and facilities should be operated or established, so far as is reasonable and practicable, in a manner consistent with this Protocol.

Article 5

OBJECTIVES OF INTEGRATED COASTAL ZONE MANAGEMENT

The objectives of integrated coastal zone management are to:

- (a) facilitate, through the rational planning of activities, the sustainable development of coastal zones by ensuring that the environment and landscapes are taken into account in harmony with economic, social and cultural development;
- (b) preserve coastal zones for the benefit of current and future generations;
- (c) ensure the sustainable use of natural resources, particularly with regard to water use;
- (d) ensure preservation of the integrity of coastal ecosystems, landscapes and geomorphology;
- (e) prevent and/or reduce the effects of natural hazards and in particular of climate change, which can be induced by natural or human activities;
- (f) achieve coherence between public and private initiatives and between all decisions by the public authorities, at the national, regional and local levels, which affect the use of the coastal zone.

Article 6

GENERAL PRINCIPLES OF INTEGRATED COASTAL ZONE MANAGEMENT

In implementing this Protocol, the Parties shall be guided by the following principles of integrated coastal zone management:

- (a) The biological wealth and the natural dynamics and functioning of the intertidal area and the complementary and interdependent nature of the marine part and the land part forming a single entity shall be taken particularly into account.

- (b) All elements relating to hydrological, geomorphological, climatic, ecological, socio-economic and cultural systems shall be taken into account in an integrated manner, so as not to exceed the carrying capacity of the coastal zone and to prevent the negative effects of natural disasters and of development.
- (c) The ecosystems approach to coastal planning and management shall be applied so as to ensure the sustainable development of coastal zones.
- (d) Appropriate governance allowing adequate and timely participation in a transparent decision-making process by local populations and stakeholders in civil society concerned with coastal zones shall be ensured.
- (e) Cross-sectorally organized institutional coordination of the various administrative services and regional and local authorities competent in coastal zones shall be required.
- (f) The formulation of land use strategies, plans and programmes covering urban development and socio-economic activities, as well as other relevant sectoral policies, shall be required.
- (g) The multiplicity and diversity of activities in coastal zones shall be taken into account, and priority shall be given, where necessary, to public services and activities requiring, in terms of use and location, the immediate proximity of the sea.
- (h) The allocation of uses throughout the entire coastal zone should be balanced, and unnecessary concentration and urban sprawl should be avoided.
- (i) Preliminary assessments shall be made of the risks associated with the various human activities and infrastructure so as to prevent and reduce their negative impact on coastal zones.
- (j) Damage to the coastal environment shall be prevented and, where it occurs, appropriate restoration shall be effected.

Article 7
COORDINATION

1. For the purposes of integrated coastal zone management, the Parties shall:
  - (a) ensure institutional coordination, where necessary through appropriate bodies or mechanisms, in order to avoid sectoral approaches and facilitate comprehensive approaches;
  - (b) organize appropriate coordination between the various authorities competent for both the marine and the land parts of coastal zones in the different administrative services, at the national, regional and local levels;

- (c) organize close coordination between national authorities and regional and local bodies in the field of coastal strategies, plans and programmes and in relation to the various authorizations for activities that may be achieved through joint consultative bodies or joint decision-making procedures.
2. Competent national, regional and local coastal zone authorities shall, insofar as practicable, work together to strengthen the coherence and effectiveness of the coastal strategies, plans and programmes established.

PART II

ELEMENTS OF INTEGRATED COASTAL ZONE MANAGEMENT

Article 8

PROTECTION AND SUSTAINABLE USE OF THE COASTAL ZONE

1. In conformity with the objectives and principles set out in Articles 5 and 6 of this Protocol, the Parties shall endeavour to ensure the sustainable use and management of coastal zones in order to preserve the coastal natural habitats, landscapes, natural resources and ecosystems, in compliance with international and regional legal instruments.
2. For this purpose, the Parties:
- (a) Shall establish in coastal zones, as from the highest winter waterline, a zone where construction is not allowed. Taking into account, *inter alia*, the areas directly and negatively affected by climate change and natural risks, this zone may not be less than 100 meters in width, subject to the provisions of subparagraph (b) below. Stricter national measures determining this width shall continue to apply.
  - (b) May adapt, in a manner consistent with the objectives and principles of this Protocol, the provisions mentioned above:
    - 1) for projects of public interest;
    - 2) in areas having particular geographical or other local constraints, especially related to population density or social needs, where individual housing, urbanisation or development are provided for by national legal instruments.
  - (c) Shall notify to the Organization their national legal instruments providing for the above adaptations.
3. The Parties shall also endeavour to ensure that their national legal instruments include criteria for sustainable use of the coastal zone. Such criteria, taking into account specific local conditions, shall include, *inter alia*, the following:
- (a) identifying and delimiting, outside protected areas, open areas in which urban development and other activities are restricted or, where necessary, prohibited;

- (b) limiting the linear extension of urban development and the creation of new transport infrastructure along the coast;
- (c) ensuring that environmental concerns are integrated into the rules for the management and use of the public maritime domain;
- (d) providing for freedom of access by the public to the sea and along the shore;
- (e) restricting or, where necessary, prohibiting the movement and parking of land vehicles, as well as the movement and anchoring of marine vessels, in fragile natural areas on land or at sea, including beaches and dunes.

Article 9
ECONOMIC ACTIVITIES

1. In conformity with the objectives and principles set forth in Articles 5 and 6 of this Protocol, and taking into account the relevant provisions of the Barcelona Convention and its Protocols, the Parties shall:

- (a) accord specific attention to economic activities that require immediate proximity to the sea;
- (b) ensure that the various economic activities minimize the use of natural resources and take into account the needs of future generations;
- (c) ensure respect for integrated water resources management and environmentally sound waste management;
- (d) ensure that the coastal and maritime economy is adapted to the fragile nature of coastal zones and that resources of the sea are protected from pollution;
- (e) define indicators of the development of economic activities to ensure sustainable use of coastal zones and reduce pressures that exceed their carrying capacity;
- (f) promote codes of good practice among public authorities, economic actors and non-governmental organizations.

2. In addition, with regard to the following economic activities, the Parties agree:

- (a) Agriculture and industry,

to guarantee a high level of protection of the environment in the location and operation of agricultural and industrial activities so as to preserve coastal ecosystems and landscapes and prevent pollution of the sea, water, air and soil;

- (b) Fishing,
  - (i) to take into account the need to protect fishing areas in development projects;
  - (ii) to ensure that fishing practices are compatible with sustainable use of natural marine resources;
- (c) Aquaculture,
  - (i) to take into account the need to protect aquaculture and shellfish areas in development projects;
  - (ii) to regulate aquaculture by controlling the use of inputs and waste treatment;
- (d) Tourism, sporting and recreational activities,
  - (i) to encourage sustainable coastal tourism that preserves coastal ecosystems, natural resources, cultural heritage and landscapes;
  - (ii) to promote specific forms of coastal tourism, including cultural, rural and ecotourism, while respecting the traditions of local populations;
  - (iii) to regulate or, where necessary, prohibit the practice of various sporting and recreational activities, including recreational fishing and shellfish extraction;
- (e) Utilization of specific natural resources,
  - (i) to subject to prior authorization the excavation and extraction of minerals, including the use of seawater in desalination plants and stone exploitation;
  - (ii) to regulate the extraction of sand, including on the seabed and river sediments or prohibit it where it is likely to adversely affect the equilibrium of coastal ecosystems;
  - (iii) to monitor coastal aquifers and dynamic areas of contact or interface between fresh and salt water, which may be adversely affected by the extraction of underground water or by discharges into the natural environment;
- (f) Infrastructure, energy facilities, ports and maritime works and structures, to subject such infrastructure, facilities, works and structures to authorization so that their negative impact on coastal ecosystems, landscapes and geomorphology is minimized or, where appropriate, compensated by non-financial measures;
- (g) Maritime activities,

to conduct maritime activities in such a manner as to ensure the preservation of coastal ecosystems in conformity with the rules, standards and procedures of the relevant international conventions.

Article 10
SPECIFIC COASTAL ECOSYSTEMS

The Parties shall take measures to protect the characteristics of certain specific coastal ecosystems, as follows:

1. Wetlands and estuaries

In addition to the creation of protected areas and with a view to preventing the disappearance of wetlands and estuaries, the Parties shall:

- (a) take into account in national coastal strategies and coastal plans and programmes and when issuing authorizations, the environmental, economic and social function of wetlands and estuaries;
- (b) take the necessary measures to regulate or, if necessary, prohibit activities that may have adverse effects on wetlands and estuaries;
- (c) undertake, to the extent possible, the restoration of degraded coastal wetlands with a view to reactivating their positive role in coastal environmental processes.

2. Marine habitats

The Parties, recognizing the need to protect marine areas hosting habitats and species of high conservation value, irrespective of their classification as protected areas, shall:

- (a) adopt measures to ensure the protection and conservation, through legislation, planning and management of marine and coastal areas, in particular of those hosting habitats and species of high conservation value;
- (b) undertake to promote regional and international cooperation for the implementation of common programmes on the protection of marine habitats.

3. Coastal forests and woods

The Parties shall adopt measures intended to preserve or develop coastal forests and woods located, in particular, outside specially protected areas.

4. Dunes

The Parties undertake to preserve and, where possible, rehabilitate in a sustainable manner dunes and bars.

Article 11 COASTAL LANDSCAPES

1. The Parties, recognizing the specific aesthetic, natural and cultural value of coastal landscapes, irrespective of their classification as protected areas, shall adopt measures to ensure the protection of coastal landscapes through legislation, planning and management.

2. The Parties undertake to promote regional and international cooperation in the field of landscape protection, and in particular, the implementation, where appropriate, of joint actions for transboundary coastal landscapes.

Article 12
ISLANDS

The Parties undertake to accord special protection to islands, including small islands, and for this purpose to:

- (a) promote environmentally friendly activities in such areas and take special measures to ensure the participation of the inhabitants in the protection of coastal ecosystems based on their local customs and knowledge;
- (b) take into account the specific characteristics of the island environment and the necessity to ensure interaction among islands in national coastal strategies, plans and programmes and management instruments, particularly in the fields of transport, tourism, fishing, waste and water.

Article 13
CULTURAL HERITAGE

1. The Parties shall adopt, individually or collectively, all appropriate measures to preserve and protect the cultural, in particular archaeological and historical, heritage of coastal zones, including the underwater cultural heritage, in conformity with the applicable national and international instruments.

2. The Parties shall ensure that the preservation in situ of the cultural heritage of coastal zones is considered as the first option before any intervention directed at this heritage.

3. The Parties shall ensure in particular that elements of the underwater cultural heritage of coastal zones removed from the marine environment are conserved and managed in a manner safeguarding their long-term preservation and are not traded, sold, bought or bartered as commercial goods.

Article 14
PARTICIPATION

1. With a view to ensuring efficient governance throughout the process of the integrated management of coastal zones, the Parties shall take the necessary measures to ensure the appropriate involvement in the phases of the formulation and implementation of coastal and marine strategies, plans and programmes or projects, as well as the issuing of the various authorizations, of the various stakeholders, including:

- the territorial communities and public entities concerned;
- economic operators;
- non-governmental organizations;
- social actors;
- the public concerned.

Such participation shall involve *inter alia* consultative bodies, inquiries or public hearings, and may extend to partnerships.

2. With a view to ensuring such participation, the Parties shall provide information in an adequate, timely and effective manner.

3. Mediation or conciliation procedures and a right of administrative or legal recourse should be available to any stakeholder challenging decisions, acts or omissions, subject to the participation provisions established by the Parties with respect to plans, programmes or projects concerning the coastal zone.

Article 15

AWARENESS-RAISING, TRAINING, EDUCATION AND RESEARCH

1. The Parties undertake to carry out, at the national, regional or local level, awareness-raising activities on integrated coastal zone management and to develop educational programmes, training and public education on this subject.

2. The Parties shall organize, directly, multilaterally or bilaterally, or with the assistance of the Organization, the Centre or the international organizations concerned, educational programmes, training and public education on integrated management of coastal zones with a view to ensuring their sustainable development.

3. The Parties shall provide for interdisciplinary scientific research on integrated coastal zone management and on the interaction between activities and their impacts on coastal zones. To this end, they should establish or support specialized research centres. The purpose of this research is, in particular, to further knowledge of integrated coastal zone management, to contribute to public information and to facilitate public and private decision-making.

PART III

INSTRUMENTS FOR INTEGRATED COASTAL ZONE MANAGEMENT

Article 16

MONITORING AND OBSERVATION MECHANISMS AND NETWORKS

1. The Parties shall use and strengthen existing appropriate mechanisms for monitoring and observation, or create new ones if necessary. They shall also prepare and regularly update national inventories of coastal zones which should cover, to the extent possible, information on resources and activities, as well as on institutions, legislation and planning that may influence coastal zones.

2. In order to promote exchange of scientific experience, data and good practices, the Parties shall participate, at the appropriate administrative and scientific level, in a Mediterranean coastal zone network, in cooperation with the Organization.

3. With a view to facilitating the regular observation of the state and evolution of coastal zones, the Parties shall set out an agreed reference format and process to collect appropriate data in national inventories.

4. The Parties shall take all necessary means to ensure public access to the information derived from monitoring and observation mechanisms and networks.

Article 17

MEDITERRANEAN STRATEGY FOR INTEGRATED COASTAL ZONE MANAGEMENT

The Parties undertake to cooperate for the promotion of sustainable development and integrated management of coastal zones, taking into account the Mediterranean Strategy for Sustainable Development and complementing it where necessary. To this end, the Parties shall define, with the assistance of the Centre, a common regional framework for integrated coastal zone management in the Mediterranean to be implemented by means of appropriate regional action plans and other operational instruments, as well as through their national strategies.

Article 18

NATIONAL COASTAL STRATEGIES, PLANS AND PROGRAMMES

1. Each Party shall further strengthen or formulate a national strategy for integrated coastal zone management and coastal implementation plans and programmes consistent with the common regional framework and in conformity with the integrated management objectives and principles of this Protocol and shall inform the Organization about the coordination mechanism in place for this strategy.

2. The national strategy, based on an analysis of the existing situation, shall set objectives, determine priorities with an indication of the reasons, identify coastal ecosystems needing management, as well as all relevant actors and processes, enumerate the measures to be taken and their cost as well as the institutional instruments and legal and financial means available, and set an implementation schedule.

3. Coastal plans and programmes, which may be self-standing or integrated in other plans and programmes, shall specify the orientations of the national strategy and implement it at an appropriate territorial level, determining, *inter alia* and where appropriate, the carrying capacities and conditions for the allocation and use of the respective marine and land parts of coastal zones.

4. The Parties shall define appropriate indicators in order to evaluate the effectiveness of integrated coastal zone management strategies, plans and programmes, as well as the progress of implementation of the Protocol.

Article 19
ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

1. Taking into account the fragility of coastal zones, the Parties shall ensure that the process and related studies of environmental impact assessment for public and private projects likely to have significant environmental effects on the coastal zones, and in particular on their ecosystems, take into consideration the specific sensitivity of the environment and the inter-relationships between the marine and terrestrial parts of the coastal zone.
2. In accordance with the same criteria, the Parties shall formulate, as appropriate, a strategic environmental assessment of plans and programmes affecting the coastal zone.
3. The environmental assessments should take into consideration the cumulative impacts on the coastal zones, paying due attention, *inter alia*, to their carrying capacities.

Article 20
LAND POLICY

1. For the purpose of promoting integrated coastal zone management, reducing economic pressures, maintaining open areas and allowing public access to the sea and along the shore, Parties shall adopt appropriate land policy instruments and measures, including the process of planning.
2. To this end, and in order to ensure the sustainable management of public and private land of the coastal zones, Parties may *inter alia* adopt mechanisms for the acquisition, cession, donation or transfer of land to the public domain and institute easements on properties.

Article 21
ECONOMIC, FINANCIAL AND FISCAL INSTRUMENTS

For the implementation of national coastal strategies and coastal plans and programmes, Parties may take appropriate measures to adopt relevant economic, financial and/or fiscal instruments intended to support local, regional and national initiatives for the integrated management of coastal zones.

Part IV
RISKS AFFECTING THE COASTAL ZONE

Article 22
NATURAL HAZARDS

Within the framework of national strategies for integrated coastal zone management, the Parties shall develop policies for the prevention of natural hazards. To this end, they shall undertake vulnerability and hazard assessments of coastal zones and take prevention, mitigation and adaptation measures to address the effects of natural disasters, in particular of climate change.

Article 23
COASTAL EROSION

1. In conformity with the objectives and principles set out in Articles 5 and 6 of this Protocol, the Parties, with a view to preventing and mitigating the negative impact of coastal erosion more effectively, undertake to adopt the necessary measures to maintain or restore the natural capacity of the coast to adapt to changes, including those caused by the rise in sea levels.
2. The Parties, when considering new activities and works located in the coastal zone including marine structures and coastal defence works, shall take particular account of their negative effects on coastal erosion and the direct and indirect costs that may result. In respect of existing activities and structures, the Parties should adopt measures to minimize their effects on coastal erosion.
3. The Parties shall endeavour to anticipate the impacts of coastal erosion through the integrated management of activities, including adoption of special measures for coastal sediments and coastal works.
4. The Parties undertake to share scientific data that may improve knowledge on the state, development and impacts of coastal erosion.

Article 24
RESPONSE TO NATURAL DISASTERS

1. The Parties undertake to promote international cooperation to respond to natural disasters, and to take all necessary measures to address in a timely manner their effects.
2. The Parties undertake to coordinate use of the equipment for detection, warning and communication at their disposal, making use of existing mechanisms and initiatives, to ensure the transmission as rapidly as possible of urgent information concerning major natural disasters. The Parties shall notify the Organization which national authorities are competent to issue and receive such information in the context of relevant international mechanisms.

3. The Parties undertake to promote mutual cooperation and cooperation among national, regional and local authorities, non-governmental organizations and other competent organizations for the provision on an urgent basis of humanitarian assistance in response to natural disasters affecting the coastal zones of the Mediterranean Sea.

PART V INTERNATIONAL COOPERATION

Article 25 TRAINING AND RESEARCH

1. The Parties undertake, directly or with the assistance of the Organization or the competent international organizations, to cooperate in the training of scientific, technical and administrative personnel in the field of integrated coastal zone management, particularly with a view to:

- (a) identifying and strengthening capacities;
- (b) developing scientific and technical research;
- (c) promoting centres specialized in integrated coastal zone management;
- (d) promoting training programmes for local professionals.

2. The Parties undertake, directly or with the assistance of the Organization or the competent international organizations, to promote scientific and technical research into integrated coastal zone management, particularly through the exchange of scientific and technical information and the coordination of their research programmes on themes of common interest.

Article 26 SCIENTIFIC AND TECHNICAL ASSISTANCE

For the purposes of integrated coastal zone management, the Parties undertake, directly or with the assistance of the Organization or the competent international organizations to cooperate for the provision of scientific and technical assistance, including access to environmentally sound technologies and their transfer, and other possible forms of assistance, to Parties requiring such assistance.

Article 27 EXCHANGE OF INFORMATION AND ACTIVITIES OF COMMON INTEREST

1. The Parties undertake, directly or with the assistance of the Organization or the competent international organizations, to cooperate in the exchange of information on the use of the best environmental practices.

2. With the support of the Organization, the Parties shall in particular:

- (a) define coastal management indicators, taking into account existing ones, and cooperate in the use of such indicators;

- (b) establish and maintain up-to-date assessments of the use and management of coastal zones;
- (c) carry out activities of common interest, such as demonstration projects of integrated coastal zone management.

Article 28

TRANSBOUNDARY COOPERATION

The Parties shall endeavour, directly or with the assistance of the Organization or the competent international organizations, bilaterally or multilaterally, to coordinate, where appropriate, their national coastal strategies, plans and programmes related to contiguous coastal zones. Relevant domestic administrative bodies shall be associated with such coordination.

Article 29

TRANSBOUNDARY ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

1. Within the framework of this Protocol, the Parties shall, before authorizing or approving plans, programmes and projects that are likely to have a significant adverse effect on the coastal zones of other Parties, cooperate by means of notification, exchange of information and consultation in assessing the environmental impacts of such plans, programmes and projects, taking into account Article 19 of this Protocol and Article 4, paragraph 3 (d) of the Convention.
2. To this end, the Parties undertake to cooperate in the formulation and adoption of appropriate guidelines for the determination of procedures for notification, exchange of information and consultation at all stages of the process.
3. The Parties may, where appropriate, enter into bilateral or multilateral agreements for the effective implementation of this Article.

**PART VI
INSTITUTIONAL PROVISIONS**

Article 30

FOCAL POINTS

Each Party shall designate a Focal Point to serve as liaison with the Centre on the technical and scientific aspects of the implementation of this Protocol and to disseminate information at the national, regional and local level. The Focal Points shall meet periodically to carry out the functions deriving from this Protocol.

Article 31
REPORTS

The Parties shall submit to the ordinary Meetings of the Contracting Parties, reports on the implementation of this Protocol, in such form and at such intervals as these Meetings may determine, including the measures taken, their effectiveness and the problems encountered in their implementation.

Article 32
INSTITUTIONAL COORDINATION

1. The Organization shall be responsible for coordinating the implementation of this Protocol. For this purpose, it shall receive the support of the Centre, to which it may entrust the following functions:

- (a) to assist the Parties to define a common regional framework for integrated coastal zone management in the Mediterranean pursuant to Article 17;
- (b) to prepare a regular report on the state and development of integrated coastal zone management in the Mediterranean Sea with a view to facilitating implementation of the Protocol;
- (c) to exchange information and carry out activities of common interest pursuant to Article 27;
- (d) upon request, to assist the Parties:
  - to participate in a Mediterranean coastal zone network pursuant to Article 16;
  - to prepare and implement their national strategies for integrated coastal zone management pursuant to Article 18;
  - to cooperate in training activities and in scientific and technical research programmes pursuant to Article 25;
  - to coordinate, when appropriate, the management of transboundary coastal zones pursuant to Article 28;
- (e) to organize the meetings of the Focal Points pursuant to Article 30;
- (f) to carry out any other function assigned to it by the Parties.

2. For the purposes of implementing this Protocol, the Parties, the Organization and the Centre may jointly establish cooperation with nongovernmental organizations the activities of which are related to the Protocol.

Article 33
MEETINGS OF THE PARTIES

1. The ordinary meetings of the Parties to this Protocol shall be held in conjunction with the ordinary meetings of the Contracting Parties to the Convention held pursuant to Article 18 of the Convention. The Parties may also hold extraordinary meetings in conformity with that Article.
2. The functions of the meetings of the Parties to this Protocol shall be:
  - (a) to keep under review the implementation of this Protocol;
  - (b) to ensure that this Protocol is implemented in coordination and synergy with the other Protocols;
  - (c) to oversee the work of the Organization and of the Centre relating to the implementation of this Protocol and providing policy guidance for their activities;
  - (d) to consider the efficiency of the measures adopted for integrated coastal zone management and the need for other measures, in particular in the form of annexes or amendments to this Protocol;
  - (e) to make recommendations to the Parties on the measures to be adopted for the implementation of this Protocol;
  - (f) to examine the proposals made by the Meetings of Focal Points pursuant to Article 30 of this Protocol;
  - (g) to consider reports transmitted by the Parties and making appropriate recommendations pursuant to Article 26 of the Convention;
  - (h) to examine any other relevant information submitted through the Centre;
  - (i) to examine any other matter relevant to this Protocol, as appropriate.

PART VII
FINAL PROVISIONS

Article 34
RELATIONSHIP WITH THE CONVENTION

1. The provisions of the Convention relating to any Protocol shall apply with respect to this Protocol.
2. The rules of procedure and the financial rules adopted pursuant to Article 24 of the Convention shall apply with respect to this Protocol, unless the Parties to this Protocol agree otherwise.

Article 35
RELATIONS WITH THIRD PARTIES

1. The Parties shall invite, where appropriate, States that are not Parties to this Protocol and international organizations to cooperate in the implementation of this Protocol.

2. The Parties undertake to adopt appropriate measures, consistent with international law, to ensure that no one engages in any activity contrary to the principles and objectives of this Protocol.

Article 36
SIGNATURE

This Protocol shall be open for signature at Madrid, Spain, from 21 January 2008 to 20 January 2009 by any Contracting Party to the Convention.

Article 37
RATIFICATION, ACCEPTANCE OR APPROVAL

This Protocol shall be subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Government of Spain, which will assume the functions of Depositary.

Article 38
ACCESSION

As from 21 January 2009 this Protocol shall be open for accession by any Party to the Convention.

Article 39
ENTRY INTO FORCE

This Protocol shall enter into force on the thirtieth day (30) following the deposit of at least six (6) instruments of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 40
AUTHENTIC TEXTS

The original of this Protocol, of which the Arabic, English, French and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Depositary.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Protocol.

DONE AT MADRID, SPAIN, this twenty-first day of January two thousand and eight.

For the Republic of Albania

H.E. Mrs. Anila BITRI,

Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of the Republic of Albania to the Kingdom of Spain

For the People's Democratic Republic of Algeria

H.E. Mr. Mohammed HANECHÉ,

Ambassador of People's Democratic Republic of Algeria to the Kingdom of Spain

For the Republic of Bosnia and Herzegovina

Mr. Reuf HADŽIBEGIĆ,

Assistant Minister, Ministry of Foreign Trade and Economic Relations

For the Republic of Croatia

H.E. Mr. Filip VUČAK,

Ambassador of the Republic of Croatia to the Kingdom of Spain

For the Republic of Cyprus

H.E. Mrs. Rea YIORDAMLI,

Ambassador of the Republic of Cyprus to the Kingdom of Spain

For the Arab Republic of Egypt

For the French Republic

H.E. Mr. Laurent STEFANINI,

Ambassador for the environment

For the Hellenic Republic

H.E. Mr. Georgios GABRIELIDES,

Ambassador of the Hellenic Republic Greece to the Kingdom of Spain

For the State of Israel

Mrs. Alona FISHER KAMM,

Delegate Minister, Embassy of the State of Israel to the Kingdom of Spain

For the Italian Republic

H.E. Mr. Alfonso Pecoraro SCANIO,

Minister of Environment

For the Lebanese Republic

For the Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya

For the Republic of Malta
H.E. Mr. Gaetan NAUDI,
Ambassador of the Republic of Malta to the Kingdom of Spain

For the Principality of Monaco
Mr. Patrick VAN KLAVEREN,
Minister Counsellor, Permanent Representative to Scientific, Environmental and
Humanitarian International Bodies

For Montenegro
Mr. Vladimir Radulović,
Political Director, Ministry of Foreign Affairs

For the Kingdom of Morocco
Mr. Abdelhay ZEROUALI,
Director for control and prevention of risks, Ministry of Environment

For the Republic of Slovenia
Mr. Mitja BRICELJ,
State Secretary, Ministry of Environment and Spatial Planning

For the Kingdom of Spain
H.E. Mrs. Dona Cristina NARBONNA RUIZ,
Minister of Environment

For the Syrian Arab Republic
H.E. Mr. Eng Imad HASSOUN,
Deputy Minister, Ministry of Environment

For the Republic of Tunisia
H.E. Mr. Mohamed Ridha KECHRID,
Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of Republic of Tunisia to the Kingdom of
Spain

For the Republic of Turkey

For the European Community

Članak 3.

Prilikom polaganja isprave o ratifikaciji, Republika Hrvatska priopćit će na Protokol iz članka 1. ovog Zakona sljedeću izjavu:

IZJAVA
vezana uz članak 3. stavak 2. Protokola

U skladu sa člankom 3. stavkom 2. Protokola o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja, Republika Hrvatska izjavljuje da je zemljopisno područje primjene Protokola o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja određeno vanjskom granicom teritorijalnog mora Republike Hrvatske, dok granicu obalnog područja u smjeru kopna čini granica obalnih jedinica lokalne samouprave i jedinica lokalne samouprave čiji dio teritorija zahvaća kopneni dio zaštićenog obalnog područja od 1000 m. U skladu sa člankom 3. stavkom 2. Protokola o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja, Republika Hrvatska pridržava pravo posebnog režima uređenja prostora u pojasu koji obuhvaća sve otoke, pojas kopna u širini 1000 m od obalne crte i pojas mora u širini od 300 m od obalne crte.

Članak 4

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove zaštite okoliša i prirode, poslove kulture, poslove prostornoga uređenja, poslove morskog ribarstva, poslove pomorstva i poslove regionalnoga razvoja.

Članak 5.

Na dan stupanja na snagu ovog Zakona, Protokol iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi u odnosu na Republiku Hrvatsku te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti naknadno, u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Člankom 1. Konačnog prijedloga zakona utvrđuje se da Hrvatski sabor potvrđuje Protokol o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja, sukladno odredbama članka 140. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Narodne novine, broj 28/96), čime se iskazuje formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana njegovim odredbama, na temelju čega će ovaj pristanak biti iskazan i na međunarodnoj razini.

U članku 2. Konačnog prijedloga zakona sadržan je tekst Protokola u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik.

U članku 3. Konačnog prijedloga zakona sadržan je tekst izjave koju će Republika Hrvatska, u skladu s člankom 3. stavkom 2. Protokola, prilikom polaganja isprave o ratifikaciji priopćiti depozitaru, u kojoj se određuje zemljopisno područje primjene Protokola uz pridržaj prava posebnog uređenja prostora u pojasu koji obuhvaća sve otoke, pojas kopna u širini 1000 m od obalne crte i pojas mora u širini od 300 m od obalne crte.

Člankom 4. Konačnog prijedloga zakona utvrđuje se da je provedba Zakona u djelokrugu središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove zaštite okoliša i prirode, kulture, prostornoga uređenja, poljoprivrede, pomorstva i regionalnoga razvoja.

Člankom 5. Konačnog prijedloga zakona utvrđuje se da na dan stupanja na snagu Zakona Protokol o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja nije na snazi u odnosu na Republiku Hrvatsku te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti naknadno u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Člankom 6. Konačnog prijedloga zakona uređeno je stupanje na snagu Zakona.

**PRILOG – PRESLIKA TEKSTA PROTOKOLA O INTEGRALNOM UPRAVLJANJU
OBALNIM PODRUČJEM SREDOZEMLJA U IZVORNIKU NA ENGLESKOM
JEZIKU**